

Bryssel, 29. marraskuuta 2024
(OR. en)

16127/24

Toimielinten välinen asia:
2023/0436(COD)

TRANS 510
CODEC 2207

ILMOITUS

Lähettiläs:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Neuvosto
Ed. asiak. nro:	15766/24 + COR1
Kom:n asiak. nro:	16307/23 + ADD1
Asia:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajien oikeuksista multimodaalisten matkojen yhteydessä – Yleisnäkemyks

I JOHDANTO

1. Komissio toimitti 29. marraskuuta 2023 neuvostolle ja Euroopan parlamentille ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi matkustajan oikeuksista multimodaalisten matkojen yhteydessä. Ehdotus esitettiin osana pakettia, jolla paikattaisiin puutteet nykyisessä matkustajien oikeuksia koskevassa lainsäädäntökehyksessä. Sen yhteydessä esitettiin ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EY) N:o 261/2004, (EY) N:o 1107/2006, (EU) N:o 1177/2010, (EU) N:o 181/2011 ja (EU) 2021/782 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse matkustajien oikeuksien toteuttamisesta unionissa.

2. Multimodaalisia matkoja koskevan ehdotuksen tavoitteena on luoda oikeudellinen kehys, jossa määritetään multimodaaliseen matkaan osallistuvien eri matkapalvelujen tarjoajien velvollisuudet ja vastuut. Asetusehdotuksessa säädetään
 - matkustajien syrjintäkiellosta kuljetusehtojen ja lippujen tarjonnan osalta;
 - velvoitteesta antaa matkustajille vähimmäistiedot ja tarkat tiedot saavutettavassa muodossa ja ajoissa;
 - matkustajien oikeuksien suojasta häiriötilanteissa, erityisesti kun he multimodaalisen matkan aikana menettävät jatkoyhteyden eri liikennemuodosta toiseen vaihtaessaan; ja
 - vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden syrjimättömyydestä ja avustamisesta.
3. Ehdotuksella pyritään täydentämään olemassa olevia matkustajien oikeuksia koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön¹ sääntöjä varmistamalla, että matkustajilla on samantasoinen suoja, kun he vaihtavat matkan aikana liikennemuodosta toiseen.
4. Asetusehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 91 artiklan 1 kohtaan ja 100 artiklan 2 kohtaan.

¹ Tätä asetusta sovellettaessa matkustajien oikeuksia koskevalla alakohtaisella unionin lainsäädännöllä tarkoitetaan soveltuvien osin seuraavia asetuksia: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 261/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, matkustajille heidän lennolleen pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta (EUVL L 46, 17.2.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/261/oj>); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1107/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1107/oj>); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1177/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1177/oj>); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 181/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/181/oj>); ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/782, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista (EUVL L 172, 17.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/782/oj>).

II KÄSITTELY MUISSA TOIMIELIMISSÄ

5. Euroopan parlamentissa asiasta vastaa liikenne- ja matkailuvaliokunta (TRAN). Esittelijäksi on nimetty Jens GIESEKE (EPP, DE). Ehdotus odottaa valiokunnan päätöstä.
6. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 30. marraskuuta 2024². Euroopan alueiden komitea on päättänyt, että se ei anna ehdotuksesta lausuntoa.

III KÄSITTELY NEUVOSTOSSA JA SEN VALMISTELUELIMISSÄ

7. Ehdotukset multimodaalisista matkoista ja matkustajien oikeuksien toteuttamisesta esiteltiin yhdistettyjen kuljetusten ja verkkojen työryhmässä 12. tammikuuta 2024. Multimodaalisia matkoja koskevasta ehdotuksesta keskusteltiin laajasti Belgian puheenjohtajakaudella, jolloin tarkastelu päätettiin neuvostossa 12. kesäkuuta 2024 esiteltyyn tilanneselvitykseen³. Puheenjohtajavaltio Unkari jatkoi keskustelua, ja viimeinen työryhmän kokous pidettiin 12. marraskuuta 2024.
8. Valtuuskunnat olivat yhtä mieltä siitä, että matkustajien, etenkin kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien, oikeuksia on suojattava, myös multimodaalisten matkojen yhteydessä, ja että mahdollista byrokratiaa ja hallinnollista taakkaa olisi vältettävä tällaisilla kehitymässä olevilla markkinoilla. Ne nostivat esiin haasteita, jotka liittyvät yhtenäisen ja johdonmukaisen kehyksen luomiseen multimodaalisia matkoja varten, kun eri liikennemuotoja koskevat säädökset takaavat matkustajille eritasoisia oikeuksia. Ne korostivat myös sitä, että on tärkeää varmistaa, että uudet säännökset on mahdollista panna täytäntöön ja että ne ovat toteuttamiskelpoisia ja aukottomia petosten osalta.

² EUVL C, C/2024/3382, 31.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3382/oj>.

³ Asiakirja 10924/24 + COR 1.

9. Valtuuskuntien kommenttien pohjalta asetuksen soveltamisalaa on määritelty uudelleen tekstin selkeyden parantamiseksi, jotta liikenteenharjoittajat ja välittäjät voivat paremmin tunnistaa velvoitteensa ja matkustajat oikeutensa:
- a) Lopullisen kompromissitekstin soveltamisalaan kuuluvat vain yhtenäiset multimodaaliliput ja yhdistetyt multimodaaliliput. Soveltamisalan **ulkopuolelle jätettiin erilliset multimodaaliliput**, koska toimijoiden on mahdotonta tietää erillisten maksutapahtumien tapauksessa, että niillä on velvoitteita.
 - b) Kompromississa esitetään selkeästi olosuhteet, jotka matkan on täytettävä, jotta se kuuluisi soveltamisalaan, erityisesti silloin, kun on kyse **kansallisista poikkeuksista**, joita sovelletaan matkustajien oikeuksia koskevaan alakohtaiseen unionin lainsäädäntöön.
 - c) Koska lainsäädännön puutteita olisi korjattava olemassa olevien rakenteiden ja velvollisuuksien pohjalta, kompromissitekstissä siirretään **multimodaalisten matkustajaliikennekeskusten** pitäjien velvoitteet keskeisten terminaalien terminaalinpitäjille. Kompromissitekstissä otetaan käyttöön raja-arvo asianomaisille terminaaleille ja asetetaan terminaalinpitäjille velvoite tehdä yhteistyötä keskenään.
 - d) Jotta vältetään tämän asetuksen ja **matkapakettidirektiivin**⁴ mukaisten säännösten rinnakkaisesta täytäntöönpanosta aiheutuva liiallinen monimutkaisuus, puheenjohtajavaltio ehdottaa, että tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jätettäisiin multimodaaliliput, jotka muodostavat osan pakettia.
10. Asetuksen soveltamisalaan tehtyjen muutosten lisäksi komission ehdotukseen ehdotettiin useita muita muutoksia, joiden tarkoituksena on yhtäältä selkeyttää säännöksiä ja toisaalta vähentää hallinnollista taakkaa. Tiettyjen artiklojen (osien) järjestystä on muutettu tekstin luettavuuden parantamiseksi. Puheenjohtaja pyrki myös säilyttämään johdonmukaisuuden tämän ehdotuksen ja matkustajien oikeuksien toteuttamista unionissa koskevan ehdotuksen välillä.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2302, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 90/314/ETY kumoamisesta (EUVL L 326, 11.12.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj>).

11. Seuraavia muutoksia komission alkuperäiseen ehdotukseen on syytä korostaa:

- a) Koska ehdotuksessa otetaan käyttöön merkittäviä velvoitteita toimijoille, jotka ovat osallisena **yhtenäisellä multimodaalilipulla** tehdyssä multimodaalisessa matkassa, yhtenäisen multimodaalilipun käsitettä on selvennetty sen tarkentamiseksi, että multimodaalisen matkan muodostavia peräkkäisiä liikennepalveluja tarjoavien liikenteenharjoittajien olisi tehtävä keskenään sopimus tällaisten liikennepalvelujen tarjoamisesta osana tällaista multimodaalista matkaa.
- b) **Suhdetta unionin muihin säädöksiin**, muun muassa matkustajien oikeuksia koskevaan alakohtaiseen unionin lainsäädäntöön, on selvennetty.
- c) **Henkilötietojen käsittelyä** on selvennetty oikeudellisten vaatimusten täyttämiseksi.
- d) Välittäjän kautta varatun **lipun hinnan palauttamista kokonaisuudessaan** on selvennetty, jotta otettaisiin paremmin huomioon oikeustapaukset, etenkin välitysmaksujen osalta.
- e) **Palautus- ja korvaushakemusten yhteisen lomakkeen** tapauksessa kompromissitekstissä ehdotetaan selkeytyksiä ja yksinkertaistuksia palautus- ja korvaushakemusten toimittamismenettelyyn. Lomakkeiden toimittamisen kielimenettelyjä on yksinkertaistettu, jotta yhtäältä vähennetään liikenteenharjoittajiin ja välittäjiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa ja toisaalta helpotetaan menettelyä matkustajille.
- f) Jotta turvattaisiin **vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille tarjottujen palvelujen korkea laatu**, liikenteenharjoittajille ja terminaalinpitäjille on otettu käyttöön velvoite vahvistaa laatustandardit, jotka koskevat tieto- ja pääsyvaatimuksia, ja valvoa niiden noudattamista.
- g) **Vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä auttavien terminaalinpitäjien ja liikenteenharjoittajien vastuuta** on selvennetty, jotta noudatetaan yhtäältä unionin lainsäädäntöä ja toisaalta kansainvälisiä sopimuksia, joiden sopimuspuoli unioni on.

- h) **Palvelujen laatuvaatimusten** osalta useat valtuuskunnat haluaisivat ensin arvioida asetuksen (EU) 2021/782 olemassa olevien vaatimusten täytäntöönpanoa ennen niiden ulottamista muille aloille.
 - i) Valtuuskunnat olivat yhtä mieltä siitä, että on tärkeää varmistaa matkustajien oikeuksien tehokas toteutuminen unionissa. Jotta vältetään kansallisiin täytäntöönpanoelimiin kohdistuvaa liiallista hallinnollista taakkaa ja säilytetään niiden itsenäisyys, tekstistä poistettiin säännökset, jotka koskevat **riskiperusteista lähestymistapaa noudattamisen seurantaan ja yhteistyötä jäsenvaltioiden ja komission välillä.**
 - j) Jotta helpotetaan kansallisten täytäntöönpanoelinten tekemää välittäjien asetuksen (EY) N:o 261/2004 mukaisten velvoitteiden noudattamisen valvontaa, **kolmansien maiden välittäjillä** on velvoite nimetä laillinen edustaja.
12. Työryhmän viimeisimmässä kokouksessa valtuuskunnat olivat tyytyväisiä saavutettuun edistymiseen, ja suuri enemmistö katsoi, että joulukuussa on mahdollista laatia yleisnäkemykset.
13. Pysyvien edustajien komitea hyväksyi 27. marraskuuta 2024 kompromissitekstin neuvoston istuntoa varten. Tämän ilmoituksen liitteeseen olevaan kompromissitekstiin on sisällytetty pysyvien edustajien komitean kokouksessa esitetyt lisämuutokset 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa viitatuun satunnaisten linja-autoliikenteen osalta. Teksti sai kokonaisuudessaan valtuuskuntien suuren enemmistön tuen.

IV LOPUKSI

14. Näin ollen neuvostoa (liikenne, televiestintä ja energia) pyydetään vahvistamaan yleisnäkemykset tämän ilmoituksen liitteessä olevasta kompromissitekstistä 5. joulukuuta 2024 pidettävässä istunnossaan.
-

2023/0436 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI**matkustajien oikeuksista multimodaalisten matkojen yhteydessä**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka
ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan
1 kohdan ja 100 artiklan 2 kohdan,
ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,
sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu
kansallisille parlamenteille,
ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,
ovat kuulleet alueiden komiteaa,
noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,
sekä katsovat seuraavaa:

¹ EUVL C, C/2024/3382, 31.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3382/oj>.

- (1) Matkustajien oikeuksia koskevalla alakohtaisella unionin lainsäädännöllä, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksilla (EY) N:o 261/2004², (EY) N:o 1107/2006³, (EU) N:o 1177/2010⁴, (EU) N:o 181/2011⁵ ja (EU) 2021/782⁶, parannettiin merkittävästi matkustajien oikeuksien suoja lento-, meri- ja sisävesi-, linja-auto- ja rautatieliikenteessä, kun heidän matkasuunnitelmansa häiriintyivät pitkien viivästysten ja peruutusten vuoksi.
- (2) Kyseisissä asetuksissa vahvistettujen ja niillä suojattujen oikeuksien täytäntöönpano on kuitenkin paljastanut puutteita sellaisten matkustajien osalta, jotka tekevät tai aikovat tehdä useita liikennemuotoja sisältävän matkan, mikä on estänyt matkustajien oikeuksien koko potentiaalin toteutumisen.
- (3) Yhteisen liikennepolitiikan puitteissa on tärkeää turvata liikennemuodosta toiseen vaihtavien matkustajien oikeudet, jotta voidaan tukea multimodaalisen matkustamisen kehittymistä ja parantaa matkustajien valinnanvaraa matkavaihtoehtojen osalta.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 261/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta (EUVL L 46, 17.2.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/261/oj>).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1107/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1107/oj>).

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1177/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1177/oj>).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 181/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/181/oj>).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/782, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista (EUVL L 172, 17.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/782/oj>).

- (4) Sen vuoksi asetuksilla (EY) N:o 261/2004, (EY) N:o 1107/2006, (EU) N:o 1177/2010, (EU) N:o 181/2011 ja (EU) 2021/782 yhdellä liikennemuodolla tapahtuvaa matkustamista varten vahvistettuja suojaa koskevia unionin vaatimuksia olisi laajennettava siten, että ne kattavat liikennemuodosta toiseen vaihtavien matkustajien oikeudet ja varmistavat, että multimodaaliseen matkaan osallistuvat yritykset toimivat yhdenmukaisten sääntöjen mukaisesti.
- (5) Multimodaalisia matkoja tekeville matkustajille olisi tarjottava oikeusturva, jos asiasta ei ole alakohtaista unionin lainsäädäntöä.
- (6) Tässä asetuksessa vahvistetuilla multimodaalisia matkoja tekevien matkustajien oikeuksilla olisi täydennettävä suoja, joka samoilla matkustajilla jo on olemassa olevan matkustajien oikeuksia koskevan unionin lainsäädännön nojalla. Sen vuoksi tämä asetus ei saisi vaikuttaa kyseisen lainsäädännön mukaisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
- (6 a) Multimodaalista matkaa varten tarkoitettujen lippujen olisi kuuluttava 'yhtenäisen multimodaalilipun' määritelmän soveltamisalaan, kun tällaisia lippuja tarjoavat liikenteenharjoittajat ovat tehneet keskenään sopimuksen peräkkäisten liikennepalvelujen tarjoamisesta osana tällaista matkaa, vaikka kullakin liikenteenharjoittajalla olisi tällaisen sopimuksen lisäksi erilliset kuljetusehdot.
- (7) Tätä asetusta ei pitäisi soveltaa yhtenäisiin multimodaalilippuihin, jos ne sisältyvät matkapakettiin ja oikeus korvaukseen syntyy Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2302⁷ nojalla. Ottaen huomioon mainitulla direktiivillä matkustajille myönnettävä suoja, tätä asetusta ei pitäisi soveltaa myöskään yhdistettyihin multimodaalilippuihin, kun matkanjärjestäjä on yhdistänyt ne osaksi matkapakettia.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2302, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 90/314/ETY kumoamisesta (EUVL L 326, 11.12.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj>).

- (8) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että syrjintä matkustajan kansalaisuuden tai liikenteenharjoittajan tai välittäjän unionissa olevan sijoittautumispaikan perusteella on kielletty, kun liikenteenharjoittajat tai välittäjät tarjoavat multimodaalisia matkoja koskevia sopimusehtoja ja hintoja suurelle yleisölle. Sosiaalista hinnoittelua ei olisi kiellettävä edellyttäen, että tällaiset toimenpiteet ovat oikeasuhteisia eivätkä riipu asianomaisten matkustajien kansalaisuudesta. Kun otetaan huomioon matkalippuja myyvien verkkoalustojen kehittyminen, jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sen varmistamiseen, ettei verkkorajapintoihin pääsyn tai lippujen ostamisen aikana esiinny syrjintää matkustajan kansalaisuuden tai liikenteenharjoittajan tai välittäjän unionissa olevan sijoittautumispaikan perusteella. Lisäksi matkustajan suojan tason olisi oltava sama riippumatta siitä, miten tietty lipputyyppeä on hankittu.
- (9) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että liikenteenharjoittajat ja välittäjät, jotka tarjoavat kuljetussopimuksia multimodaalista matkaa varten, tiedottavat matkustajalle kyseiseen matkaan liittyvän lipun tai lippujen tyypistä ja matkustajien niihin liittyvistä oikeuksista, erityisesti jatkoyhteyksien menettämisten osalta. Erityisesti liikenteenharjoittajien ja välittäjien, jotka tarjoavat sellaisia lipputyyppejä tai multimodaaliseen matkaan oikeuttavia lippuja, jotka eivät kuulu tämän asetuksen yleiseen soveltamisalaan, olisi ilmoitettava matkustajille, että kyseiset liput eivät anna haltijalleen tässä asetuksessa tarkoitettuja oikeuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta heidän oikeuttaan saada tietoa kyseisiin lippuihin sovellettavista yleisistä ehdoista ja matkustajien oikeuksia koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön nojalla sovellettavista oikeuksista ja velvollisuuksista.

- (10) Matkatietojen, myös reaaliaikaisten tietojen, saatavuus helpottaa multimodaalista matkustamista ja tarjoaa matkustajille suuremman määrän matkustusmahdollisuuksia. Tältä osin komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/1926⁸ vahvistetaan tällaisten matka- ja liikennetietojen saatavuus kansallisten yhteyspisteiden kautta. Jotta vältetään tarpeettoman rasitteen aiheuttaminen yhtenäisiä multimodaalilippuja tarjoaville liikenteenharjoittajille, niiden olisi voitava noudattaa tämän asetuksen säännöksiä matkatietojen antamisesta muille niiden palveluja myyville liikenteenharjoittajille ja välittäjille siltä osin kuin ne toimittavat nämä tiedot tällaisille kansallisille yhteyspisteille.
- (11) [...]
- (11 a) Liikennepalvelujen täsmällisyys on tärkeää multimodaalisten matkojen sujuvuuden kannalta, mutta sitä ei pitäisi asettaa etusijalle liikennepalvelun ja muiden liikenneinfrastruktuurin käyttäjien turvallisuuteen nähden. Erityisesti linja-autoliikenteen alalla, jossa liikennepalvelut jakavat tien monien muiden tienkäyttäjien kanssa ja joihin vaikuttavat rakennus- tai liikennetoimenpiteet, jotka voivat aiheuttaa viivästyksiä (esimerkiksi onnettomuuksien, liikennesuuhkien, rakennustyömaiden, teiden sulkemisen ja/tai kiertoreittien vuoksi), olisi kiinnitettävä erityistä huomiota tieliikennesääntöjen noudattamiseen ja laissa säädettyjen ajo- ja lepoaikojen noudattamiseen.
- (12) Matkustajilla, joilla on yhtenäinen multimodaalilippu ja jotka menettävät jatkoyhteytensä kyseiseen lippuun sisältyvän edellisen palvelun peruuntumisen tai viivästymisen takia, olisi oltava mahdollisuus joko lippujen hinnan palauttamiseen tai uudelleenreititykseen tyydyttävissä olosuhteissa, ja heistä olisi huolehdittava asianmukaisesti heidän odottaessaan myöhempää yhteyttä.

⁸ Komission delegoitu asetukset (EU) 2017/1926, annettu 31 päivänä toukokuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/40/EU täydentämisestä EU:n laajuisten multimodaalisten matkatietopalvelujen tarjoamisen osalta (EUVL L 272, 21.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1926/oj).

- (12 a) Tapauksissa, joissa aiottua pidempi oleskelu on välttämätöntä liikennepalvelun turvallisen harjoittamisen vaarantavien sääolosuhteiden tai poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, joita ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuulliset toimenpiteet olisi toteutettu, liikenteenharjoittajan olisi oltava sallittua rajoittaa majoittumisen kestoa. Liikenteenharjoittajien olisi yleisesti hyväksyttyjen periaatteiden mukaisesti osoitettava, että majoittuminen on välttämätöntä johtuen tällaisista sääolosuhteista tai poikkeuksellisista olosuhteista.
- (13) Jos yhtenäinen multimodaalilippu on varattu välittäjän kautta, välittäjän olisi tiedotettava matkustajalle palautusmenettelystä. Sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan olisi tätä varten ilmoitettava julkisesti, tekeekö se yhteistyötä välittäjien kanssa palautusten käsittelemiseksi, ja jos tekee, minkä välittäjien kanssa; tämä velvoite olisi katsottava täytetyksi myös negatiivisella luettelolla välittäjistä, joiden kanssa sopimuksen tehnyt liikenteenharjoittaja on päättänyt olla tekemättä yhteistyötä.
- (14) Oikeat tiedot multimodaalisesta liikennepalvelusta ovat olennaisen tärkeitä myös silloin, kun matkustajat ostavat lippuja välittäjiltä. Jos välittäjät tai liikenteenharjoittajat myyvät eri liikennepalvelujen erillisiä lippuja yhdistettynä multimodaalilippuna, niiden olisi ilmoitettava matkustajalle selvästi, että kyseiset liput eivät tarjoa samantasoisia suojaa kuin yhtenäiset multimodaaliliput ja että yksi tai useampi palvelun tarjoava liikenteenharjoittaja ei ole toimittanut kyseisiä lippuja yhtenäisenä multimodaalilippuna. Jos yhdistetyn multimodaalilipun myyneet välittäjät tai liikenteenharjoittajat eivät noudata tätä vaatimusta, niiden vastuuseen olisi sisällytettävä lipun hinnan palauttaminen kokonaisuudessaan samoin ehdoin, joita sovellettaisiin yhtenäiseen multimodaalilippuun.
- (14 a) Palauttamismenettelyjen olisi oltava syrjimättömiä ja helposti saatavilla. Jotta matkustajien olisi helpompi hakea lippujen hinnan palauttamista tämän asetuksen mukaisesti, tällaisia hakemuksia varten olisi laadittava lomake, joka on pätevä kaikkialla unionissa. Matkustajien olisi voitava jättää hakemuksensa tällaista lomaketta käyttäen. Vaikka palautushakemusten esittäminen sähköisesti on laajalle levinnyt käytäntö, matkustajalla olisi oltava riittävät mahdollisuudet esittää hakemuksia muulla tavoin kuin sähköisesti ja saada asiansa käsiteltyä tehokkaasti muun kuin sähköisen kanavan kautta, esimerkiksi puhelimitse tai postitse.

- (15) Unionin osalta 22 päivänä tammikuuta 2011 voimaan tullut vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus (vammaissopimus) huomioon ottaen ja jotta vammaisilla henkilöillä ja liikuntarajoitteisilla henkilöillä olisi samat mahdollisuudet tehdä multimodaalisia matkoja kuin muillakin kansalaisilla, olisi vahvistettava säännöt tällaisten henkilöiden syrjimättömyydestä ja avustamisesta multimodaalisen matkan aikana. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä liikennepalvelujen esteettömyyttä, kulkuneuvoihin pääsyn edellytyksiä ja kulkuneuvojen tiloja koskevien tietojen antamiseen vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille liikennemuodosta toiseen vaihdettaessa. Jos tiedot vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille annetaan saavutettavassa muodossa, ne olisi annettava sovellettavan lainsäädännön, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/882⁹ liitteessä I vahvistettujen esteettömyysvaatimusten, mukaisesti. Turvallisuuteen, käytännöllisyyteen ja esteettömyyteen liittyvien hyötyjen vuoksi jäsenvaltioiden olisi kannustettava käyttämään eurooppalaisia digitaalisen identiteetin lompakkoja tunnistautumiseen ja todentamiseen multimodaalista liikennettä koskevissa skenaarioissa, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tai vammaisten henkilöiden auttamiseksi.
- (15 a) Vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden osalta olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sen varmistamiseen, että he voivat siirtyä liikennemuodosta toiseen. Liikenteenharjoittajien ja tapauskohtaisesti terminaalinpitäjien olisi annettava apua siten, että kyseinen henkilö pääsee liikennepalvelun jatkoyhteyteen, johon hänellä on varaus osana yhtenäistä multimodaalilippua. Lisäapua olisi annettava matkustajien oikeuksia koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön mukaisesti.
- (15 b) Vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeutta kuljetukseen koskevat säännöt olisi laadittava vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen ja tarvittaessa näiden henkilöiden edustajien aktiivisella myötävaikutuksella. Näitä edustajia olisi kuultava tällaisten oikeutta kuljetukseen koskevien sääntöjen sisällöstä, ja heidän olisi voitava antaa lausunto kyseisistä säännöistä.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/882, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista (EUVL L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

- (16) Jäsenvaltiot voivat edellyttää, että liikenteenharjoittajat ja terminaalinpitäjät perustavat kansallisia keskitettyjä yhteyspisteitä tiedon ja avun koordinoimiseksi, jotta multimodaaliset matkustajaliikennepalvelut olisivat helpommin vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden saatavilla.
- (17) [...]
- (17 a) Terminaalinpitäjien ja liikenteenharjoittajien, jotka avustavat vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä liikennepalvelusta liikennepalvelun jatkoyhteyteen yhtenäisen multimodaalilipun yhteydessä, olisi oltava vastuussa, jos ne aiheuttavat vammaisten henkilöiden tai liikuntarajoitteisten henkilöiden käyttämien liikkumisvälineiden, myös pyörätuolien, ja apuvälineiden katoamisen tai vahingoittumisen tai heidän käyttämiensä hyväksytyjen avustavien koirien katoamisen tai loukkaantumisen sinä aikana, jolloin ne ovat vastuussa kyseessä olevien henkilöiden avustamisesta. Koska tällaisen vastuun edellytyksiin sovelletaan tiettyjen liikennemuotojen, erityisesti lento- ja meriliikenteen, osalta kansainvälisiä yleissopimuksia, joiden sopimuspuoli unioni on, erityisesti neuvoston päätöksellä 2001/539/EY¹⁰ tehtyä yleissopimusta eräiden kansainvälistä ilmakuljetusta koskevien sääntöjen yhtenäistämistä, jäljempänä 'Montrealin yleissopimus', ja matkustajien ja matkatavaroiden kuljettamisesta meritse vuonna 1974 tehtyä Ateenan yleissopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2002 pöytäkirjalla, johon unioni liittyi neuvoston päätöksillä 2012/22/EU¹¹ ja 2012/23/EU¹², olisi liikenteenharjoittajien osalta viitattava kyseessä olevaan liikennemuotoon sovellettavaan alakohtaiseen unionin lainsäädäntöön, jossa vahvistetaan erityiset säännöt ja tarvittaessa saatetaan kyseiset yleissopimukset osaksi unionin lainsäädäntöä.
- (18) [...]

¹⁰ Neuvoston päätös 2001/539/EY, tehty 5 päivänä huhtikuuta 2001, yleissopimuksen tekemisestä tiettyjen kansainvälistä ilmakuljetusta koskevien sääntöjen yhtenäistämistä (Montrealin yleissopimus) Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 194, 18.7.2001, p. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2001/539/oj>).

¹¹ Neuvoston päätös 2012/22/EU, annettu 12 päivänä joulukuuta 2011, Euroopan unionin liittymisestä matkustajien ja matkatavaroiden kuljettamisesta meritse vuonna 1974 tehdyn Ateenan yleissopimuksen vuoden 2002 pöytäkirjaan, lukuun ottamatta sen 10 ja 11 artiklaa (EUVL L 8, 12.1.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2012/22/oj>).

¹² Neuvoston päätös 2012/23/EU, annettu 12 päivänä joulukuuta 2011, Euroopan unionin liittymisestä matkustajien ja matkatavaroiden kuljettamisesta meritse vuonna 1974 tehdyn Ateenan yleissopimuksen vuoden 2002 pöytäkirjaan sen 10 ja 11 artiklan osalta (EUVL L 8, 12.1.2012, s. 13, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/23\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/23(1)/oj)).

- (19) Tämän asetuksen ei pitäisi vaikuttaa matkustajien oikeuksiin tehdä valitus kansalliselle elimelle tai käyttää oikeussuojakeinoja kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti sovellettavin kohdin, mukaan lukien vahingonkorvauksen hakeminen. Tämä asetus ei myöskään rajoita liikenteenharjoittajien, välittäjien ja terminaalinpitäjien oikeutta hakea korvausta toisiltaan tai kolmansilta osapuolilta, erityisesti sopimusperusteiseen tai sopimussuhteen ulkopuoliseen vastuuseen perustuvien toimien osalta, kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
- (20) Jotta kuluttajasuoja säilyisi korkeana multimodaalisessa liikenteessä, jäsenvaltioita olisi vaadittava nimeämään kansalliset täytäntöönpanoelimet, jotka valvovat tämän asetuksen soveltamista tarkasti ja panevat sen täytäntöön kansallisella tasolla. Kyseisten elinten olisi pystyttävä toteuttamaan useita eri täytäntöönpanotoimenpiteitä. Matkustajilla olisi oltava mahdollisuus tehdä kyseisille elimille tai muille jäsenvaltion tätä varten nimeämille elimille valitus asetuksen väitetyistä rikkomisista. On syytä huomata, että jäsenvaltiot voivat nimetä kansallisen täytäntöönpanoelimen, joka on nimetty myös matkustajien oikeuksia koskevien muiden unionin sääntöjen täytäntöönpanosta vastaavaksi elimeksi.

- (21) Tämän asetuksen soveltaminen edellyttää henkilötietojen, myös matkustajien yhteystietojen, käsittelyä, jotta voidaan erityisesti antaa matkustajille tietoja, vastata avustuspyyntöihin, palautushakemuksiin ja uudelleenreititystä koskeviin pyyntöihin sekä käsitellä matkustajien valituksia. Liikenteenharjoittajien, välittäjien ja terminaalinpitäjien tämän asetuksen nojalla suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä olisi noudatettava henkilötietojen suojaa koskevaa unionin lainsäädäntöä, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679¹³, tässä asetuksessa säädettyjä tarkoituksia varten ja vahvistetun keston mukaisesti. Liikenteenharjoittajien, välittäjien ja terminaalinpitäjien olisi voitava säilyttää matkan päättymisen jälkeen enintään 72 tunnin ajan matkustajien yhteystiedot, jotka ne ovat keränneet matkustajien matkatietoja koskevan velvoitteensa täyttämiseksi. Tällaisten henkilötietojen säilyttäminen 72 tunnin ajan voi olla tarpeen erityisesti siksi, että kyseiset liikenteenharjoittajat voivat ilmoittaa matkustajille matkan päättymisen jälkeen, jos matkan aikana ilmeni jokin tapahtuma, kuten peruutus, pääsyn epääminen, jatkoyhteyden menettäminen tai viivästyminen.
- Jos matka keskeytyy tai peruuntuu tai yhdistettyyn multimodaalilippuun liittyy matkustajan oikeuksia koskeva tieto, mikä saattaa myöhemmin johtaa erityisesti palautuspyyntöihin ja valituksiin, pidempi säilytysaika saattaa olla tarpeen, jotta liikenteenharjoittajat, välittäjät ja terminaalinpitäjät voivat noudattaa tämän asetuksen mukaisia velvoitteitaan, jotka koskevat avunantoa, palauttamista ja uudelleenreititystä sekä valitusten käsittelyä. Henkilötietojen käsittelyssä olisi noudatettava asetuksen (EU) 2016/679 5 artiklan 1 kohtaa ja 6 artiklan 1 kohtaa.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (*EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1*, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

Liikenteenharjoittajien, välittäjien ja terminaalipitäjien suorittama matkustajien henkilötietojen käsittely, mukaan lukien tällaisten tietojen säilytys, olisi toteutettava asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti, kun kyse on muusta tarkoituksesta kuin siitä tarkoituksesta, jota varten henkilötiedot alun perin kerättiin tämän asetuksen nojalla. Liikenteenharjoittajat, välittäjät ja terminaalipitäjät voivat käyttää matkustajien henkilötietoja tai säilyttää tällaisia tietoja pidempään kuin tässä asetuksessa säädetyn säilytysajan verran ja tällaisiin muihin tarkoituksiin, jos tällainen käsittely perustuu muihin unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön säännöksiin. Tähän voi sisältyä käsittely tämän asetuksen täytäntöönpanoa koskevien riitojen ratkaisemiseksi, mukaan lukien oikeudelliset menettelyt.

Tämä asetus ei myöskään vaikuta sellaiseen unionin oikeuteen tai kansalliseen lainsäädäntöön perustuvaan henkilötietojen käsittelyyn, joka on välttämätön ja oikeasuhteinen toimenpide demokraattisessa yhteiskunnassa asetuksen (EU) 2016/679 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Se ei etenkään rajoita henkilötietojen käsittelyä, joka perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2016/681¹⁴ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 2111/2005¹⁵, asetuksen (EU) 2016/679 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun kansalliseen lainsäädäntöön tai lentoturvallisuutta ja ilmailun turvaamista koskevaan sovellettavaan unionin lainsäädäntöön.

Olisi myös huomattava, että velvollisuudet antaa tietoja matkustajille heidän oikeuksistaan eivät rajoita asetuksen (EU) 2016/679 12, 13 ja 14 artiklan mukaista rekisterinpitäjän velvollisuutta toimittaa tietoja rekisteröidylle.

(22) [...]

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/681, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 132, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj>).

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2111/2005, annettu 14 päivänä joulukuuta 2005, yhteisössä toimintakieltoon asetettuja lentoliikenteen harjoittajia koskevan yhteisön luettelon laatimisesta ja lennon suorittavan lentoliikenteen harjoittajan ilmoittamisesta lentomatkustajille sekä direktiivin 2004/36/EY 9 artiklan kumoamisesta (EUVL L 344, 27.12.2005, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2111/oj>).

- (23) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja varmistettava, että seuraamuksia sovelletaan. Seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
- (24) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, eli kehittää multimodaalista matkustajaliikennettä koskevia unionin markkinoita ja luoda matkustajien oikeudet multimodaalisten matkojen yhteydessä, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (25) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹⁶ mukaisesti. Kun hyväksytään yhteisiä lomakkeita palautus- ja korvaushakemuksille ja toimintakertomusten mallille, olisi käytettävä tarkastelumenettelyä.
- (26) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet ja erityisesti sen 21, 26, 38 ja 47 artikla, joissa käsitellään kaikenlaisen syrjinnän kieltämistä, vammaisten henkilöiden sopeutumista yhteiskuntaan, kuluttajansuojan korkean tason varmistamista sekä oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen. Jäsenvaltioiden tuomioistuinten on sovellettava tätä asetusta näitä oikeuksia ja periaatteita kunnioittaen.

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (27) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725¹⁷ 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausuntonsa 24 päivänä tammikuuta 2024,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

ILUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan multimodaaliseen liikenteeseen sovellettavat säännöt seuraavista seikoista:

- a) matkustajien syrjimätön kohtelu kuljetusehtojen ja lippujen tarjonnan osalta;
- b) matkustajille tiedottaminen;
- c) matkustajien oikeudet häiriötilanteissa, erityisesti kun he menettävät jatkoyhteyden eri liikennemuodosta toiseen vaihtaessaan;
- d) vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden syrjimättömyys ja avustaminen;
- e) [...]
- f) valitusten käsittely;
- g) yleiset täytäntöönpanoa koskevat säännöt;
- h) seuraamukset.

Soveltamisala

1. Rajoittamatta tämän artiklan 1 b kohdan ja 2 a artiklan 4 kohdan soveltamista tätä asetusta sovelletaan multimodaalisiin matkoihin, joita liikenteenharjoittajat tai välittäjät tarjoavat matkustajille yhtenäisinä multimodaalilippuina tai yhdistettyinä multimodaalilippuina, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) matka koostuu liikennepalveluista, jotka kaikki kuuluvat tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun matkustajien oikeuksia koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön soveltamisalaan ja joista mihinkään ei sovelleta jäsenvaltioiden asetuksen (EU) N:o 1177/2010 2 artiklan 4 kohdan tai asetuksen (EU) 2021/782 2 artiklan 2 kohdan nojalla myöntämää poikkeusta. Jos jäsenvaltiot ovat käyttäneet asetuksen (EU) 2021/782 2 artiklan 5 kohdan mukaista poikkeusta rautatieliikennepalvelujen osalta, tämän asetuksen 6 artiklaa ei sovelleta multimodaalisen matkan rautatieosuuteen. Jäsenvaltiot voivat vapauttaa tämän asetuksen soveltamisesta rautateiden kaupunki-, esikaupunki- ja alueellisen liikenteen matkustajapalvelut sekä rautateiden kansainväliset matkustajaliikennepalvelut, joiden merkittävä osa, mukaan lukien vähintään yksi aikataulun mukainen asemalla pysähtyminen, tapahtuu unionin ulkopuolella, samassa määrin kuin ne vapauttavat kyseiset palvelut asetuksen (EU) 2021/782 soveltamisesta;
 - b) jos matkaan liittyy asetuksen (EU) N:o 181/2011 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettua säännöllistä linja-autoliikennettä, kyseisen liikennepalvelun aikataulun mukainen matka on vähintään 250 kilometriä; ja
 - c) matka koostuu liikennepalveluista, joilla kullakin on tietty aikataulu, joka on ilmoitettu matkustajalle ennen kuin tämä on ostanut multimodaaliseen matkaan oikeuttavan lipun.

Tätä asetusta sovellettaessa matkustajien oikeuksia koskevaan alakohtaiseen unionin lainsäädäntöön sisältyvät soveltuvin osin asetukset (EY) N:o 261/2004, (EY) N:o 1107/2006, (EU) N:o 1177/2010, (EU) N:o 181/2011 ja (EU) 2021/782.

Edellä c alakohdassa säädetty edellytys ei täyty, jos matkustaja käyttää näyttölippua tai kausilippua yhteen tai useampaan matkaan kuuluvaan liikennepalveluun, paitsi jos matkustaja on tehnyt varauksen, jossa mainitaan nimenomaisesti kaikkien kyseiseen multimodaaliseen matkaan kuuluvien liikennepalvelujen osalta tietty aikataulu. Jos yksi tai useampi liikennepalvelu, joka muodostaa osan matkasta, ei täytä ensimmäisen alakohdan a, b ja c alakohdassa säädettyjä edellytyksiä, tätä asetusta sovelletaan kyseisen matkan niihin osiin, jotka koostuvat vähintään kahdesta peräkkäisestä eri liikennemuotoa koskevasta liikennepalvelusta, jotka täyttävät kyseiset edellytykset.

1 a. Terminaaleja koskevia tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan niihin terminaaleihin, jotka sijaitsevat asetuksen (EU) 2024/1679¹⁸ liitteessä II luetelluissa kaupunkisolmukohdissa ja jotka täyttävät kaikki seuraavat edellytykset:

- a) terminaali toimii liikennepalvelujen yhteyspisteenä vähintään kahden eri liikennemuodon välillä, jotka täyttävät tämän artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyt edellytykset;
- b) terminaalilla on terminaalinpitäjä; ja
- c) terminaalia käyttää kalenterivuoden aikana keskimäärin vähintään 10 000 matkustajaa päivässä.

Jäsenvaltiot voivat päättää, että tämän asetuksen terminaaleja koskevia säännöksiä sovelletaan myös terminaaleihin, joita käyttää kalenterivuoden aikana keskimäärin alle 10 000 matkustajaa päivässä.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1679, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi, asetusten (EU) 2021/1153 ja (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 1315/2013 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj>).

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään ... päivänä ...kuuta ... [kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] luettelo alueellaan sijaitsevista terminaaleista, joihin tätä asetusta sovelletaan, ja toimitettava komissiolle tarvittaessa kyseisen luettelon päivitykset. Komissio julkaisee jäsenvaltioilta saatujen tietojen perusteella verkkosivustollaan luettelon terminaaleista, joihin tätä asetusta sovelletaan.

2. Tätä asetusta sovelletaan liikenteenharjoittajiin, välittäjiin ja terminaalinpitäjiin.

2 a artikla

Suhde unionin muihin säädöksiin

1. Tällä asetuksella täydennetään matkustajien oikeuksia koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön tarjoamaa suojaa. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, tätä asetusta sovelletaan rajoittamatta matkustajien oikeuksia koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön asiaankuuluvien säännösten soveltamista.
2. Tätä asetusta sovelletaan rajoittamatta kuluttajansuojaa koskevan unionin lainsäädännön soveltamista.

Tätä asetusta sovellettaessa kuluttajansuojaa koskevaan unionin lainsäädäntöön sisältyvät erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2394¹⁹, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit 2005/29/EY²⁰, 2011/83/EU²¹, 2013/11/EU²² ja (EU) 2020/1828²³ sekä neuvoston direktiivi 93/13/ETY²⁴.

3. Tätä asetusta ei sovelleta multimodaalilippuihin, jos ne ovat osana direktiivin (EU) 2015/2302 mukaista matkapakettia.

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2394, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä ja asetuksen (EY) N:o 2006/2004 kumoamisesta (EUVL L 345, 27.12.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2394/oj>).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY, annettu 11 päivänä toukokuuta 2005, sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) (EUVL L 149, 11.6.2005, s. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2005/29/oj>).

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 64, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj>).

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/11/EU, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) (EUVL L 165, 18.6.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/1828, annettu 25 päivänä marraskuuta 2020, kuluttajien yhteisten etujen suojaamiseksi nostettavista edustajakanteista ja direktiivin 2009/22/EY kumoamisesta (EUVL L 409, 4.12.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2020/1828/oj>).

²⁴ Neuvoston direktiivi 93/13/ETY, annettu 5 päivänä huhtikuuta 1993, kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista (EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1993/13/oj>).

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'multimodaalisella matkalla' lähtöpaikan ja lopullisen määräpaikan välistä matkustajan matkaa, johon sisältyy vähintään kaksi liikennepalvelua ja vähintään kaksi eri liikennemuotoa;
- 2) 'liikenteenharjoittajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ei ole välittäjä ja joka tarjoaa liikennepalveluja suurelle yleisölle, erityisesti
 - a) asetuksen (EY) N:o 261/2004 2 artiklan b alakohdassa määritellyä lennosta vastaavaa lentoliikenteen harjoittajaa;
 - b) asetuksen (EU) 2021/782 3 artiklan 1 kohdassa määritellyä rautatieyritystä;
 - c) asetuksen (EU) N:o 1177/2010 3 artiklan d alakohdassa määritellyä liikenteenharjoittajaa; ja
 - d) asetuksen (EU) N:o 181/2011 3 artiklan e alakohdassa määritellyä liikenteenharjoittajaa;
- 2 a) 'sopimuksen tehneellä liikenteenharjoittajalla' liikenteenharjoittajaa, joka tekee matkustajan kanssa kuljetussopimuksen yhtenäisen multimodaalilipun muodossa;
- 3) 'välittäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ei ole liikenteenharjoittaja ja joka elinkeino-, liike- tai ammattitoimintaansa liittyvässä tarkoituksessa toimii liikenteenharjoittajan tai matkustajan puolesta multimodaalisia matkoja koskevien kuljetussopimusten tekemiseksi;
- 4) [...]
- 5) 'lipulla' pätevää todistetta kuljetussopimuksen tekemisestä riippumatta sen muodosta;
- 5 a) 'näyttölipulla' tai 'kausilipulla' lippua, joka oikeuttaa sen oikean haltijan matkustamaan rajoittamattoman määrän matkoja tietyn ajan kuluessa oikeuttaen multimodaaliseen matkaan;

- 5 b) 'varauksella' asiakirjan muodossa olevaa tai sähköistä vahvistusta, joka oikeuttaa matkustamiseen edellyttäen, että aiemmin on vahvistettu matkustusjärjestelyt, joihin on merkitty henkilötiedot;
- 5 c) 'lipun hinnalla kokonaisuudessaan' varausprosessin päätteeksi maksettavaa lopullista hintaa, joka sisältää liikennepalvelujen hinnat ja kaikki sovellettavat verot, maksut, lisämaksut ja sellaiset maksut, jotka maksetaan kaikista lippuun sisältyvistä vapaaehtoisista ja pakollisista palveluista, välitysmaksuja lukuun ottamatta, riippumatta siitä, onko kyseiset lisämaksut ja maksut maksettu liikennepalvelun velottamien maksujen yhteydessä vai erikseen myöhemmässä vaiheessa;
- 5 d) 'välitysmaksulla' matkustajan maksaman määrän ja liikenteenharjoittajan kyseisestä palvelusta saaman määrän välistä erotusta, jonka kerää välittäjä;
- 5 e) 'pysyvällä välineellä' välinettä, jonka avulla matkustaja voi tallentaa tietoja siten, että tiedot ovat saatavissa myöhempää käyttöä varten tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen toisinnan muuttumattomina;
- 6) 'kuljetussopimuksella' liikenteenharjoittajan ja matkustajan välistä kuljetussopimusta, joka koskee yhden tai useamman liikennepalvelun suorittamista;
- 7) 'yhtenäisellä multimodaalilipulla' multimodaaliseen matkaan oikeuttavaa lippua, joka on ostettu yhdellä ostotapahtumalla, kuuluu yhden kuljetussopimuksen piiriin ja sisältää peräkkäisiä liikennepalveluja, joilla on kullakin tietty aikataulu ja joita liikennöi yksi tai useampi liikenteenharjoittaja, jotka ovat tehneet keskenään sopimuksen kyseisten liikennepalvelujen tarjoamisesta osana tällaista matkaa;
- 8) 'yhdistetyllä multimodaalilipulla' yhtä tai useampaa multimodaaliseen matkaan oikeuttavaa lippua, joka kuuluu erillisten kuljetussopimusten piiriin ja sisältää peräkkäisiä liikennepalveluja, joilla on kullakin tietty aikataulu, ja jonka liikenteenharjoittaja tai välittäjä on yhdistänyt omasta aloitteestaan ja jonka matkustaja ostaa kertamaksulla;
- 9) [...]

- 10) 'liikennepalvelulla' matkustajaliikennepalvelua, jota liikennöidään terminaalien tai pysäkkien välillä aikataulun mukaan, mukaan lukien liikennepalvelut uudelleenreititystä varten;
- 11–18) [...]
- 19) 'terminaalilla' asetuksen (EY) N:o 1107/2006 2 artiklan j alakohdassa määriteltyä lentoasemaa, asetuksen (EU) 2021/782 3 artiklan 22 kohdassa määriteltyä rautatieasemaa, asetuksen (EU) N:o 1177/2010 3 artiklan k alakohdassa määriteltyä satamaterminaalialia tai asetuksen (EU) N:o 181/2011 3 artiklan m alakohdassa määriteltyä linja-autoterminalia;
- 20) 'terminaalinpitäjällä' asetuksen (EY) N:o 1107/2006 2 artiklan f alakohdassa määriteltyä lentoaseman pitäjää, asetuksen (EU) 2021/782 3 artiklan 3 alakohdassa määriteltyä rautatieaseman asemanhaltijaa, asetuksen (EU) N:o 1177/2010 3 artiklan s alakohdassa määriteltyä satamaterminaalin terminaalinpitäjää tai asetuksen (EU) N:o 181/2011 3 artiklan o alakohdassa määriteltyä linja-autoterminalin pitäjää;
- 21) [...]
- 22) [...]
- 23) 'jatkoyhteyden menettämisellä multimodaalisen matkan aikana' tilannetta, jossa matkustaja menettää multimodaalisen matkan aikana yhden tai useamman liikennepalvelun sen vuoksi, että yhden tai useamman edeltävän liikennepalvelun lähtö tai saapuminen viivästyy tai se peruutetaan tai että liikennepalvelu lähtee ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa tai matkustajan pääsy evätään asetuksen (EY) N:o 261/2004 2 artiklan j alakohdassa tarkoitetulla tavalla;
- 24) 'vammaisella henkilöllä' ja 'liikuntarajoitteisella henkilöllä' henkilöä, jolla on pysyvä tai väliaikainen fyysinen, psyykkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka saattaa yhdessä muiden esteiden kanssa estää häntä käyttämästä liikennevälineitä täysin ja tehokkaasti samalla tavoin kuin muut matkustajat, tai jonka liikkumiskyky liikennevälineitä käytettäessä on rajoittunut iän vuoksi;

- 24 a) 'saavutettavalla muodolla' muotoa, joka asettaa kaikki asiaankuuluvat tiedot saataville vammaisten henkilöiden tai liikuntarajoitteisten henkilöiden saatavilla olevassa muodossa, muun muassa niin, että tietojen saatavuus on tällaisen henkilön osalta yhtä helppoa ja vaivatonta kuin henkilön, jolla ei ole mitään rajoitetta tai vammaa, ja joka täyttää sovellettavan lainsäädännön, kuten direktiivin (EU) 2019/882 liitteen I, mukaisesti määritellyt esteettömyysvaatimukset;
- 24 b) 'hyväksytyllä avustavalla koiralla' koiraa, joka on erityisesti koulutettu lisäämään vammaisten henkilöiden riippumattomuutta ja itsemääräämisoikeutta ja joka on virallisesti hyväksytty sovellettavien kansallisten sääntöjen mukaisesti, mikäli tällaisia sääntöjä on olemassa.
- 25) [...]

3 a artikla

Terminaalinpitäjien välinen yhteistyö

Edellä 2 artiklan 1 b kohdassa tarkoitettujen terminaalien terminaalinpitäjien on tehtävä keskenään yhteistyötä täyttääkseen tämän asetuksen mukaiset velvoitteensa ja tiedottaakseen matkustajille käytössä olevista järjestelyistä.

Tätä varten jäsenvaltiot voivat edellyttää, että 2 artiklan 1 b kohdassa tarkoitettujen terminaalien terminaalinpitäjät tekevät yhteistyösopimuksen, jossa määritetään niiden operatiiviset vastuut ja sen taloudellisten seurausten kohtuullinen ja oikeasuhteinen jakautuminen, tai jos tällaista sopimusta ei ole, määrittävät asianomaisiin terminaalinpitäjiin sovellettavat yhteistyösäännöt.

3 b artikla

Henkilötietojen käsittely

Liikenteenharjoittajat, välittäjät ja 2 artiklan 1 b kohdassa tarkoitettujen terminaalien terminaalinpitäjät saavat käyttää tämän asetuksen nojalla käsiteltäviä henkilötietoja ainoastaan siinä määrin kuin on tarpeen niiden tämän asetuksen mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi liittyen matkustajien tiedonsaantioikeuteen, avunantoon, uudelleenreititykseen ja palautuksiin sekä valitusten käsittelyyn.

Täyttääkseen matkustajien tiedonsaantioikeutta koskevat velvoitteensa liikenteenharjoittajat, välittäjät ja terminaalinpitäjät voivat säilyttää tällaisia tietoja enintään 72 tunnin ajan multimodaalisen matkan päättymisestä.

Täyttääkseen tämän asetuksen mukaiset velvoitteensa, jotka koskevat matkustajien oikeutta saada yhdistettyyn multimodaalilippuun liittyviä tietoja 4 a artiklan 2 kohdan mukaisesti, tai avunantoa, uudelleenreititystä ja palautuksia, liikenteenharjoittajat, välittäjät ja terminaalinpitäjät voivat säilyttää matkustajien henkilötietoja yli 72 tunnin ajan multimodaalisen matkan päättymisen jälkeen siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä kyseisten velvoitteiden täyttämiseksi sovellettavassa unionin lainsäädännössä tai kansallisessa lainsäädännössä vahvistettujen menettelyjen mukaisesti.

II LUKU

KULJETUSSOPIMUKSET JA TIEDOTUS

4 artikla

Syrjimättömät sopimusehdot ja hinnat

Liikenteenharjoittajien tai välittäjien on tarjottava sopimusehtoja ja hintoja suurelle yleisölle ilman matkustajan kansalaisuuteen taikka liikenteenharjoittajan tai välittäjän sijoittautumispaikkaan unionissa perustuvaa suoraa tai välillistä syrjintää, sanotun kuitenkin rajoittamatta sosiaalisen hinnoittelun soveltamista.

Matkustajien oikeuksista tiedottaminen

1. Tarjotessaan multimodaaliseen matkaan oikeuttavia lippuja liikenteenharjoittajien ja välittäjien on ennen ostoa ilmoitettava matkustajille seuraavista seikoista:
 - a) tarjottavien lippujen tyyppi, erityisesti se, muodostavatko ne yhtenäisen multimodaalilipun vai yhdistetyn multimodaalilipun;
 - b) lippuun sovellettavat yleiset ehdot;
 - c) tämän asetuksen ja matkustajien oikeuksia koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön mukaiset matkustajan, liikenteenharjoittajan ja välittäjän oikeudet ja velvollisuudet lipputyyppin osalta, mukaan lukien tiedot palautusmenettelystä; ja
 - d) jos kyseessä on yhtenäinen multimodaalilippu, sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan tunnistetiedot ja yhteystiedot.

Ensimmäisen alakohdan c alakohdassa säädetyn tietovaatimuksen noudattamiseksi liikenteenharjoittaja ja välittäjä voivat käyttää tämän asetuksen säännöksistä ja matkustajien oikeuksia koskevasta alakohtaisesta unionin lainsäädännöstä laadittua tiivistelmää, jonka komissio on laatinut kaikilla unionin virallisilla kielillä ja asettanut yleisön saataville.

2. Yhdistetyn multimodaalilipun myyvän välittäjän tai liikenteenharjoittajan on ilmoitettava matkustajalle ennen ostoa, että yhdistetty multimodaalilippu koostuu erillisistä kuljetussopimuksista, joihin ei liity 7, 8 ja 9 artiklan mukaisia oikeuksia lipun hinnan palauttamiseen, uudelleenreititykseen tai avunantoon jatkoyhteyden menettämisen tapauksessa. Tällaiset tiedot on annettava selkeällä ja helposti saatavilla olevalla tavalla pysyvällä välineellä lippua myytäessä.
- 2 a. Jos sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan 7, 8 ja 9 artiklassa säädetyt velvollisuudet siirretään toiselle liikenteenharjoittajalle, yhtenäisen multimodaalilipun myyvän välittäjän tai sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan on ilmoitettava matkustajalle kyseisen liikenteenharjoittajan tunnistetiedot ja yhteystiedot. Tällaiset tiedot on toimitettava ennen ostoa tai heti, kun ne ovat saatavilla.

3. Yhtenäisiä tai yhdistettyjä multimodaalilippuja tarjoavien liikenteenharjoittajien ja välittäjien on myös ilmoitettava matkustajille jäsenvaltioiden 20 artiklan 1 kohdan nojalla nimeämän yhden tai useamman elimen yhteystiedot ja tarvittaessa sille kuuluvat vastuut selkeästi ja saavutettavalla tavalla.
4. Liikenteenharjoittajien ja välittäjien on annettava tämän artiklan mukaiset tiedot pysyvällä välineellä, myös saavutettavassa muodossa.
5. Jos yhtenäisellä multimodaalilipulla tai yhdistetyllä multimodaalilipulla tehtyjen multimodaalisten matkojen yhteydessä tapahtuu peruuntuminen, pääsyn epääminen, jatkoyhteyden menettäminen tai viivästyminen lähdön tai saapumisen yhteydessä, multimodaalilipun myyjinä toimivien liikenteenharjoittajien ja mahdollisuuksien mukaan välittäjien on ilmoitettava, mistä 1 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat saatavilla.

5 artikla

Matkatiedot matkustajille

1. [...]
2. Liikenteenharjoittajien ja välittäjien, jotka tarjoavat yhden tai useamman liikenteenharjoittajan puolesta lippuja multimodaalista matkaa varten, on annettava matkustajalle ennen ostoa seuraavat tiedot:
 - a) yleiset ohjeet multimodaalisen matkan erityyppisten liikennepalvelujen välisistä vähimmäisvaihtoehtoista;
 - b) liikenteenharjoittajan tai välittäjän tarjoaman nopeimman multimodaalisen matkan aikataulut ja ehdot, mukaan lukien tietty aikataulu kaikille multimodaaliseen matkaan kuuluville liikennepalveluille;
 - c) aikataulut ja ehdot, joita sovelletaan kaikkiin liikenteenharjoittajan tai välittäjän tarjoamaan multimodaaliseen matkaan sovellettaviin hintoihin, mukaan lukien tietty aikataulu kaikille multimodaaliseen matkaan kuuluville liikennepalveluille, edullisimpia hintoja korostaen.

- 2 a. Välittäjien on ilmoitettava matkustajille ennen ostoa sovellettavat välityspalkkiot ja niiden maksujen määrä, jotka voidaan palauttaa 8 artiklan mukaisesti.
3. Edellä 2 artiklan 1 b kohdassa tarkoitettujen terminaalien terminaalinpitäjien on asetettava julkisesti saataville tiedot vähimmäisvaihtojaista sellaisten eri liikennepalvelujen välillä, joilla on toimintaa terminaalissa ja jotka täyttävät 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyt edellytykset.
4. Liikenteenharjoittajien ja välittäjien, jotka tarjoavat yhden tai useamman liikenteenharjoittajan puolesta lippuja multimodaalista matkaa varten, on annettava matkustajalle seuraavat tiedot ennen multimodaalista matkaa:
- a–c) [...]
 - d) multimodaaliseen matkaan vaikuttavat häiriöt ja viivästymiset tai tieto siitä, mistä saa reaaliaikaista tietoa häiriöistä ja viivästymisistä; ja
 - e) menettelyt 18 artiklan mukaisten valitusten tekemiseksi.
5. Yhtenäisiä multimodaalilippuja ja yhdistettyjä multimodaalilippuja tarjoavien liikenteenharjoittajien ja mahdollisuuksien mukaan niitä tarjoavien välittäjien on annettava matkustajalle matkan aikana seuraavat tiedot:
- a a) jos palvelu viivästyy saapumisen tai lähdön yhteydessä tai peruuntuu, palvelun tai korvaavan palvelun arvioitu lähtöaika ja arvioitu saapumisaika;
 - a) [...]
 - b) tärkeimmät jatkoliikenneyhteydet; ja
 - c) liikennepalvelun aikana ja terminaaleissa ilmenevät turvallisuusasiat, jotka vaikuttavat kyseiseen matkaan.

6. Kaikkien 2 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen multimodaaliseen matkaan kuuluvien liikennepalvelujen tietty aikataulu on ilmoitettava nimenomaisesti ja selvästi pysyvässä muodossa. Muut 1–5 kohdassa tarkoitettut tiedot on annettava mahdollisimman käyttökelpoisessa muodossa, myös hyödyntämällä asiaankuuluvia viestintäteknologioita. Kaikki tiedot on annettava saavutettavassa muodossa.
7. Kun tiedot toimitetaan sähköisten viestintävälineiden välityksellä, liikenteenharjoittajien ja välittäjien on varmistettava, että kirjallinen kirjeenvaihto, myös tällaisen kirjeenvaihdon päivämäärä ja kellonaika, tallennetaan myöhempää käyttöä varten. Liikenteenharjoittajilla ja välittäjillä on todistustaakka siitä, ovatko ne antaneet matkustajille tarvittavat tiedot ja milloin ne ovat toimittaneet ne. Kaikkien viestintävälineiden on annettava matkustajan ottaa nopeasti ja tehokkaasti yhteyttä liikenteenharjoittajiin ja välittäjiin.

5 a artikla

Vastuu yhdistettyyn multimodaalilippuun liittyviä matkustajien oikeuksia koskevien tietojen toimittamatta jättämisestä

1. Jos matkustaja menettää yhdistetyllä multimodaalilipulla tehdyn multimodaalisen matkan aikana seuraavan liikennepalvelun jatkoyhteyden, välittäjä tai yhdistetyn multimodaalilipun myynyt liikenteenharjoittaja, joka ei pysty osoittamaan, että matkustajalle on annettu 4 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettut tiedot, on velvollinen palauttamaan kyseisestä lipusta maksetun määrän 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti. Oikeus lipun hinnan palauttamiseen ei rajoita sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, jonka nojalla matkustajille myönnetään lisäkorvausta vahingosta.
2. Välittäjä tai liikenteenharjoittaja, joka on myynyt yhdistetyn multimodaalilipun, on vastuussa matkustajan 1 kohdan nojalla tekemien hakemusten ja mahdollisten valitusten käsittelystä.
3. Edellä olevassa 1 kohdassa tarkoitettu palautus on suoritettava 30 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

5 b artikla

Välittäjän tekemä tietojen siirto

Jos matkustaja ei hanki yhtenäistä multimodaalilippua suoraan liikenteenharjoittajalta vaan välittäjän kautta, välittäjän on varaushetkellä ilmoitettava sopimuksen tehneelle liikenteenharjoittajalle, että se on varannut lipun välittäjänä, ja annettava liikenteenharjoittajalle matkustajan yhteystiedot ja varaustiedot. Välittäjän on myös annettava kyseiselle liikenteenharjoittajalle oma postiosoitteesi ja sähköiset yhteystietosi.

6 artikla

Liikenteenharjoittajien ja välittäjien pääsy matkatietoihin

1. Liikenteenharjoittajien, jotka tarjoavat yhtenäisiä multimodaalilippuja, on annettava muille liikenteenharjoittajille ja välittäjille, jotka myyvät niiden lippuja niiden välisen sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella, pääsy 5 artiklan 2–5 kohdassa tarkoitettuihin matkatietoihin.
2. Yhtenäisiä multimodaalilippuja tarjoavien liikenteenharjoittajien on annettava nämä tiedot ja myönnettävä pääsy niihin syrjimättömällä tavalla ja ilman aiheetonta viivytystä. Kertaluontoinen pyyntö riittää siihen, että tietoihin on jatkuva pääsy. Liikenteenharjoittaja, jonka on asetettava tiedot saataville 1 kohdan mukaisesti, voi pyytää, että tehdään sopimus tai muu järjestely, jonka perusteella tiedot annetaan tai pääsy myönnetään. Tietojen käyttöä koskevan sopimuksen tai järjestelyn ehdoissa ei saa tarpeettomasti rajoittaa mahdollisuuksia käyttää tietoja uudelleen. Ehtoja ei saa käyttää kilpailun rajoittamiseen.
3. Tiedot on annettava ja pääsy myönnettävä tarkoituksenmukaisin teknisin keinoin, kuten ohjelmointirajapintojen välityksellä. On varmistettava, että nämä ohjelmointirajapinnat ovat direktiivin (EU) 2016/797 nojalla annetuissa täytäntöönpanosäädöksissä vahvistettujen eritelmien mukaisia.

4. Kun tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot annetaan muiden unionin säädösten, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/40/EU²⁵ 6 artiklan 8 kohdan nojalla annettujen delegoitujen säädösten, mukaisesti, katsotaan, että tämän artiklan mukaisia velvollisuuksia on noudatettu kyseisten tietojen osalta.

III LUKU

JATKOYHTEYDEN MENETTÄMINEN YHTENÄISELLÄ MULTIMODAALILIPULLA TEHTYJEN MULTIMODAALISTEN MATKOJEN AIKANA

7 artikla

Lipun hinnan palauttaminen ja uudelleenreititys

1. Jos yhtenäisellä multimodaalilipulla tehdyn multimodaalisen matkan aikana menetetään jatkoyhteys tai sopimuksen tehnyt liikenteenharjoittaja arvioi sen perustellusti olevan todennäköistä, sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan on välittömästi annettava matkustajan valita jokin seuraavista vaihtoehdoista:
- a) lipusta maksetun hinnan palauttaminen kokonaisuudessaan takaisin samoilla ehdoilla, joilla se on maksettu, kultakin matkan osalta, joka jää tekemättä, sekä jo tehdyiltä osilta matkaa, jos matkasta ei ole enää matkustajan alkuperäisen matkasuunnitelman kannalta hyötyä, sekä tarvittaessa paluumatka mahdollisimman pian ensimmäiseen lähtöpaikkaan;
 - b) matkan jatkaminen tai uudelleenreititys siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla mahdollisimman pian lopulliseen määräpaikkaansa;

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/40/EU, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2010, tieliikenteen älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönoton sekä tieliikenteen ja muiden liikennemuotojen rajapintojen puitteista (EUVL L 207, 6.8.2010, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/40/oj>).

- c) matkan jatkaminen tai uudelleenreititys siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla lopulliseen määräpaikkaansa hänelle sopivana myöhemmänä ajankohtana.

Sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan on tehtävä tarvittavat järjestelyt matkustajan valitsemaa vaihtoehtoa varten. Sopimuksen tehnyt liikenteenharjoittaja voi antaa lipun hinnan palauttamisen tai uudelleenreitityksen käsittelyn toisen liikenteenharjoittajan tehtäväksi edellyttäen, että matkustajalle ilmoitetaan tästä tehtävien siirrosta 4 a artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti. Tehtävien siirtäminen toiselle liikenteenharjoittajalle ei vaikuta sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan oikeudelliseen vastuuseen.

2. Jos 1 kohdan b ja c alakohdan soveltamiseksi vastaavaa uudelleenreititystä liikennöi sama liikenteenharjoittaja tai jos uudelleenreititys annetaan toisen liikenteenharjoittajan toteutettavaksi, tästä ei saa aiheutua lisäkustannuksia matkustajalle. Tätä vaatimusta sovelletaan myös, jos uudelleenreititykseen sisältyy kuljetus ylemmässä palveluluokassa ja vaihtoehtoisia liikennemuotoja. Liikenteenharjoittajien on toteutettava kohtuulliset toimet välttääkseen ylimääräiset jatkoyhteydet ja varmistaakseen, että kokonaismatka-ajan viivästys on mahdollisimman lyhyt.
3. Uudelleenreitittävien liikennepalvelujen tarjoajien on tarjottava vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille vastaavan tasoinen apu ja esteetön pääsy kuin menetetyssä liikennepalvelussa, kun heille tarjotaan vaihtoehtoista palvelua. Uudelleenreitittävien liikennepalvelujen tarjoajien on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille tarjotaan heidän tarpeitaan vastaavia vaihtoehtoisia palveluita, jotka voivat erota muille matkustajille tarjotuista palveluista.
4. Edellä olevassa 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu palautus on suoritettava 30 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jäsenvaltiot voivat vaatia sopimuksen tehneitä liikenteenharjoittajia ottamaan vastaan tällaiset hakemukset tiettyjen viestintävälineiden kautta sillä edellytyksellä, että kyseisellä vaatimuksella ei aiheuteta syrjiviä vaikutuksia. Palautus voidaan tehdä rahan tai matkakuponkien muodossa taikka tarjoamalla muita palveluita, edellyttäen että tällaisten matkakuponkien ja palveluiden ehdot ovat riittävän joustavat, erityisesti voimassaoloaika ja määräpaikka koskien, ja jos matkustaja nimenomaisesti suostuu vastaanottamaan kyseiset matkakuponkit ja palvelut. Lipun koko hinnan palautuksesta ei saa vähentää palauttamisesta aiheutuvia rahoitustoimiin liittyviä kustannuksia, kuten kuluja tai puhelin- tai postimerkkikustannuksia.

Lipun hinnan palauttaminen, kun yhtenäinen multimodaalilippu on varattu välittäjän kautta

1. Kun matkustaja on varannut yhtenäisen multimodaalilipun välittäjän kautta, sopimuksen tehnyt liikenteenharjoittaja voi tehdä 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun palautuksen kyseisen välittäjän kautta. Tällaisessa tapauksessa välittäjän on palautettava matkustajalle lipun hinta tämän artiklan 3 ja 5 kohdan mukaisesti.

Liikenteenharjoittajien on ilmoitettava julkisesti selkeällä, ymmärrettävällä ja helposti saatavilla olevalla tavalla, suostuvatko ne käsittelemään palautukset välittäjien kautta ja jos suostuvat, minkä välittäjien kautta.

Jos välittäjä ei osallistu palautusprosessiin, palautukseen sovelletaan 7 artiklan 1 kohdan a alakohtaa.
2. Välittäjän on ilmoitettava matkustajalle tässä artiklassa säädetystä palautusmenettelystä selkeällä, ymmärrettävällä ja helposti saatavilla olevalla tavalla varauksen tekohetkellä ja varausvahvistuksessa.
3. Välittäjän kautta toteutettavan palautuksen on oltava maksutonta matkustajille. Palautuksesta ei saa vähentää palauttamisesta aiheutuvia rahoitustoimiin liittyviä kustannuksia, kuten kuluja tai puhelin- tai postimerkkikustannuksia.
4. [...]
5. Jos palautus toteutetaan sellaisten välittäjien kautta, jotka ovat maksaneet sopimuksen tehneelle liikenteenharjoittajalle yhtenäisestä multimodaalilipusta omilta tileiltään, sovelletaan seuraavia sääntöjä:
 - a) sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan on palautettava välittäjälle määrä, jonka se oli saanut välittäjältä lipusta, 15 päivän kuluessa päivästä, jona sopimuksen tehnyt liikenteenharjoittaja sai tietoonsa, että matkustaja valitsi hinnan palauttamisen tämän asetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Välittäjän on palautettava matkustajalle lipun hinta ja 5 artiklan 2 a kohdan mukaisesti korvattavat välitysmaksut kokonaisuudessaan alkuperäisellä maksutavalla, jota matkustaja käytti tai jota käytettiin matkustajan puolesta liikennepalvelun varaushetkellä, viimeistään uuden 15 päivän kuluessa ja ilmoitettava asiasta matkustajalle ja sopimuksen tehneelle liikenteenharjoittajalle. Jos kyseinen maksutapa ei enää ole käytettävissä, välittäjän on otettava yhteyttä matkustajaan saadakseen maksutiedot;

- b) jos matkustaja ei saa palautusta 30 päivän kuluessa päivästä, jona hän valitsi hinnan palauttamisen 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan on otettava yhteyttä matkustajaan viimeistään 30 päivän määräajan päättymistä seuraavana päivänä saadakseen maksutiedot palautusta varten. Maksutiedot saatuaan sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan on palautettava matkustajalle lipun hinta kokonaisuudessaan sekä välitysmaksut, jotka voidaan korvata 5 artiklan 2 a kohdan mukaisesti, paitsi jos kyseiset maksut on veloitettu sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan tietämättä. Sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan on tehtävä palautus matkustajalle 30 päivän kuluessa ja ilmoitettava asiasta matkustajalle ja välittäjälle.

Sopimuksen tehnyt liikenteenharjoittaja voi antaa lipun hinnan palauttamisen käsittelyn toisen liikenteenharjoittajan tehtäväksi edellyttäen, että matkustajalle ilmoitetaan tästä tehtävien siirrosta 4 a artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti. Tehtävien siirtäminen toiselle liikenteenharjoittajalle ei vaikuta sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan oikeudelliseen vastuuseen.

9 artikla

Avunanto

1. Jos yhtenäisellä multimodaalilipulla tehdyn multimodaalisen matkan aikana menetetään jatkoyhteys, sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan on tarjottava matkustajille ilmaiseksi
 - a) aterioita ja virvokkeita kohtuullisessa suhteessa odotusaikaan, mikäli niitä on liikennepalvelussa tai terminaalissa saatavissa tai niitä voidaan kohtuudella toimittaa sinne ottaen huomioon senkaltaiset perusteet kuin etäisyys toimittajasta, toimitukseen kuluva aika ja kustannukset;

b) silloin kun se on fyysisesti mahdollista, hotelli- tai muu majoitus sekä terminaalin ja majoituspaikan välinen kuljetus, jos majoittuminen yhdeksi tai useammaksi yöksi osoittautuu välttämättömäksi. Tapauksissa, joissa aiottua pidempi oleskelu on välttämätöntä kuljetuspalvelun turvallisen harjoittamisen vaarantavien sääolosuhteiden tai poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, joita ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuulliset toimenpiteet olisi toteutettu, sopimuksen tehnyt liikenteenharjoittaja voi rajoittaa majoittumisen keston enintään kolmeen yöhön.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota ilman saattajaa matkustavien lasten, vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden sekä mahdollisten saattajien ja hyväksytyjen avustavien koirien tarpeisiin.
3. Sopimuksen tehnyt liikenteenharjoittaja voi antaa tämän artiklan mukaisen avunannon käsittelyn toisen liikenteenharjoittajan tehtäväksi edellyttäen, että matkustajalle ilmoitetaan tästä tehtävien siirrosta 4 a artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti. Tehtävien siirtäminen toiselle liikenteenharjoittajalle ei vaikuta sopimuksen tehneen liikenteenharjoittajan oikeudelliseen vastuuseen.

10 artikla

[...]

11 artikla

Palautushakemusten esittäminen

0. Liikenteenharjoittajien ja välittäjien on ilmoitettava matkustajalle selkeästi tiedot, jotka on annettava haettaessa 5 a, 7 ja 8 artiklan mukaista hinnan palautusta.
- 0 a. Matkustajalla on oikeus toimittaa palautushakemuksensa käyttäen 1 kohdassa tarkoitettua yhteistä lomaketta, liikenteenharjoittajan tai välittäjän toimittamaa lomaketta 3 kohdan mukaisesti tai muulla tavoin. Liikenteenharjoittajat ja välittäjät eivät saa hylätä palautushakemusta sillä perusteella, että matkustaja ei ole käyttänyt liikenteenharjoittajan tai välittäjän toimittamaa lomaketta tai 1 kohdassa tarkoitettua yhteistä lomaketta tai on lähettänyt lomakkeen muulla kuin 3 kohdassa tarkoitettulla sähköisellä tavalla.

Matkustajalla on oikeus esittää hakemuksensa vähintään varauksenteossa käyttämällään kielellä.

Jos hakemus ei ole riittävän täsmällinen, liikenteenharjoittajan tai välittäjän on pyydettävä matkustajaa selventämään ja täydentämään hakemusta.

1. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan yhteinen lomake tämän asetuksen mukaisille palautushakemuksille. Kyseinen yhteinen lomake on laadittava saavutettavissa muodoissa. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 26 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Komissio asettaa yhteisen lomakkeen saataville kaikilla unionin virallisilla kielillä verkkosivustollaan.

2. [...]

3. Liikenteenharjoittajien ja välittäjien on mahdollisuuksien mukaan ja ilman aiheutonta viivytystä laadittava ja toimitettava matkustajille lomake 5 a, 7 ja 8 artiklan mukaisia palautushakemuksia varten tai tarjottava linkki, joka mahdollistaa suoran pääsyn kyseiseen lomakkeeseen tai tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun yhteiseen lomakkeeseen.

Liikenteenharjoittajien ja välittäjien on annettava verkkosivustollaan yksityiskohtaiset tiedot, kuten sähköpostiosoite, johon palautushakemukset voidaan lähettää sähköisesti. Tätä vaatimusta ei sovelleta, jos käytettävissä on muita sähköisiä viestintävälineitä, joiden avulla matkustajat voivat hakea palautusta, kuten tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu verkkosivustolla tai mobiilisovelluksissa oleva lomake, edellyttäen, että tällaisissa välineissä on saatavilla 1 kohdassa tarkoitettussa yhteisessä lomakkeessa vahvistetut vaihtoehdot ja tiedot saavutettavassa muodossa ja että ne ovat saatavilla vähintään varauksenteossa käytetyllä kielellä.

4. [...]

11 a artikla

Suhde matkustajien oikeuksia koskevaan alakohtaiseen unionin lainsäädäntöön hinnan palauttamisen, matkan jatkamisen, uudelleenreitityksen ja avunannon osalta

Jos yhtenäisellä multimodaalilipulla tehdyn matkan aikana menetetään jatkoyhteys, hinnan palauttamiseen, matkan jatkamiseen, uudelleenreititykseen ja avunantoon sovelletaan tämän asetuksen 7, 8, 9 ja 11 artiklaa. Tällaisessa tapauksessa ei sovelleta asetuksen (EY) N:o 261/2004 8 ja 9 artiklaa, asetuksen (EU) N:o 1177/2010 17 ja 18 artiklaa, asetuksen (EU) N:o 181/2011 19 ja 21 artiklaa siltä osin kuin ne liittyvät hinnan palauttamiseen, matkan jatkamiseen, uudelleenreititykseen ja avunantoon eikä asetuksen (EU) 2021/782 18 ja 20 artiklaa. Tämän asetuksen 7, 8, 9 ja 11 artiklan soveltaminen ei rajoita oikeutta hakea korvausta matkustajien oikeuksia koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön asiaankuuluvien säännösten nojalla.

IV LUKU

VAMMAISET HENKILÖT JA LIIKUNTARAJOITTEISET HENKILÖT

12 artikla

Oikeus kuljetukseen

1. Liikenteenharjoittajien, jotka tarjoavat yhtenäisiä multimodaalilippuja, ja 2 artiklan 1 b alakohdassa tarkoitettujen terminaalien terminaalinpitäjien on laadittava säännöt vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeudesta kuljetukseen ilman syrjintää. Näiden sääntöjen on oltava tässä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen, matkustajien oikeuksia koskevassa alakohtaisessa unionin lainsäädännössä vahvistettujen vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden kuljettamisen rajoittamisesta annettujen asiaa koskevien säännösten sekä esteettömyysvaatimuksia koskevan unionin lainsäädännön mukaisia.

- 1 a. Edellä olevassa 1 kohdassa tarkoitetut oikeutta kuljetukseen koskevat säännöt on laadittava vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien järjestöjen ja tarvittaessa näiden henkilöiden edustajien aktiivisella myötävaikutuksella.
- 1 b. Liikenteenharjoittajien, jotka tarjoavat yhtenäisiä multimodaalilippuja, ja terminaalinpitäjien on julkaistava 1 kohdassa tarkoitetut oikeutta kuljetukseen koskevat säännöt ja annettava ne saavutettavassa muodossa.
2. Vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille on tarjottava multimodaalisia matkoja koskevat varaukset ja liput ilman lisäkustannuksia, olivatpa varaukset ja liput yhtenäisen multimodaalilipun tai yhdistetyn multimodaalilipun muodossa.
Liikenteenharjoittaja tai välittäjä ei saa kieltäytyä hyväksymästä vammaisen henkilön tai liikuntarajoitteisen henkilön pyytämää varausta eikä kirjoittamasta lippua tällaiselle henkilölle eikä liikenteenharjoittajan tapauksessa evätä tällaisen henkilön pääsyä kulkuvälineeseen tai vaatia, että tällaisen henkilön seurassa matkustaa toinen henkilö, ellei tämä ole ehdottoman välttämätöntä 1 kohdassa tarkoitettujen oikeutta kuljetukseen koskevien sääntöjen noudattamiseksi.
3. [...]
4. [...]
5. Jos liikenteenharjoittaja vaatii, että vammaisen henkilön tai liikuntarajoitteisen henkilön seurassa matkustaa toinen henkilö, joka kykenee antamaan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti vaadittua apua, saattajan kuljetusehtojen on oltava matkustajien oikeuksia koskevan alakohtaisen unionin lainsäädännön säännösten mukaisia. Liikenteenharjoittajan on sallittava vammaisen henkilön tai liikuntarajoitteisen henkilön muuttaa mukana matkustavan henkilön nimeä maksutta ja enintään 48 tuntia ennen matkan lähtöä.

6. Jos liikenteenharjoittaja tai välittäjä kieltäytyy hyväksymästä vammaisen henkilön tai liikuntarajoitteisen henkilön pyytämää varausta tai kirjoittamasta lippua tällaiselle henkilölle tai liikenteenharjoittajan tapauksessa evää tällaisen henkilön pääsyn kulkuvälineeseen tai vaatii, että tällaisen henkilön seurassa matkustaa toinen henkilö 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti, sen on välittömästi ilmoitettava siihen johtaneet syyt vammaiselle henkilölle tai liikuntarajoitteiselle henkilölle. Nämä tiedot on annettava saavutettavassa muodossa ja asianomaisen henkilön pyynnöstä kirjallisesti. Liikenteenharjoittajan tai välittäjän on toteutettava kohtuulliset toimet ehdottaakseen kyseiselle henkilölle hyväksyttävää vaihtoehtoista kuljetusta ottaen huomioon hänen esteettömyystarpeensa.
7. Multimodaalilippuja tarjoavien liikenteenharjoittajien ja 2 artiklan 1 b kohdassa tarkoitettujen terminaalien terminaalinpitäjien on laadittava ja asetettava julkisesti saataville palvelujen laatustandardit, jotka kattavat vähintään liitteessä II luetellut seikat. Niiden on seurattava, miten ne noudattavat tämän artiklan säännöksiä, ja toimitettava pyynnöstä tiedot niiden toiminnasta kansalliselle täytäntöönpanoelimelle tai -elimille.

13 artikla

Esteettömyyttä koskeva tiedotus vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille

Liikenteenharjoittajien ja välittäjien, jotka tarjoavat yhden tai useamman liikenteenharjoittajan puolesta multimodaalisiin matkoihin oikeuttavia lippuja, ja terminaalinpitäjien on annettava vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille tiedot esteettömästä pääsystä terminaaliin ja siihen liittyviin tiloihin ja palveluihin. Nämä tiedot on annettava saavutettavassa muodossa.

Vammaisten henkilöiden ja liikuntarajoitteisten henkilöiden avustaminen

1. Yhtenäisten multimodaalilippujen yhteydessä liikenteenharjoittajien, terminaalinpitäjien ja välittäjien on toimittava yhteistyössä avun antamiseksi vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille tämän artiklan ja 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen oikeutta kuljetukseen koskevien sääntöjen mukaisesti. Liikenteenharjoittajien, terminaalinpitäjien ja välittäjien on tehtävä yhteistyötä yhden ilmoituksen menettelyn tarjoamiseksi avunantopyyntöjä varten.
2. Vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille annettava apu, jota kunkin liikenteenharjoittajan, terminaalinpitäjän tai välittäjän on annettava kutakin multimodaaliseen matkaan liittyvää liikennepalvelua varten, määritellään tämän artiklan mukaisesti ja niiden näkökohtien osalta, joita ei kateta tässä artikkelissa, tällaiseen liikennepalveluun sovellettavassa asiaankuuluvassa alakohtaisessa unionin lainsäädännössä.
3. Vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille on annettava apua maksutta. Hyväksytyn avustavan koiran on saatava kulkea vammaisen henkilön tai liikuntarajoitteisen henkilön mukana maksutta, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 576/2013²⁶ ja sovellettavan kansallisen lainsäädännön soveltamista ja edellyttäen, että muiden matkustajien ja miehistön turvallisuus säilyy.
4. Apua annetaan sillä ehdolla, että sopimuksen tehneelle liikenteenharjoittajalle, välittäjälle, jolta yhtenäinen multimodaalilippu on ostettu, terminaalinpitäjälle tai tarvittaessa 15 artikkelissa tarkoitettuun keskitettyyn yhteyspisteeseen on ilmoitettu matkustajan avuntarpeesta vähintään 48 tuntia ennen kuin apua tarvitaan.

²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 576/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, lemmikkieläinten muista kuin kaupallisista siirroista ja asetuksen (EY) N:o 998/2003 kumoamisesta (EUVL L 178, 28.6.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/576/oj>).

Yhtä matkaa kohden voidaan vaatia vain yksi ilmoitus. Ilmoitus on toimitettava kaikille matkaan osallisina oleville liikenteenharjoittajille, välittäjille, terminaalinpitäjille ja keskitetyille yhteyspisteille vähintään 36 tuntia ennen kuin apua tarvitaan.

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on otettava vastaan ilman lisäkustannuksia riippumatta käytetystä viestintävälineestä.
6. Liikenteenharjoittajien ja välittäjien tai tapauksen mukaan terminaalinpitäjien ja keskitettyjen yhteyspisteiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet ilmoitusten vastaanottamiseksi; jos liikenteenharjoittajat tai välittäjät eivät pysty käsittelemään tällaisia ilmoituksia, niiden on osoitettava viipymättä vaihtoehtoisia keinoja ilmoituksen tekemiseksi.
7. Jos 4 kohdassa tarkoitettu ilmoitus on tehty kyseisessä kohdassa vahvistetussa määräajassa, liikenteenharjoittajien ja tapauksen mukaan terminaalinpitäjien on annettava apua siten, että kyseessä oleva henkilö pääsee käyttämään liikennepalveluja, joihin hänellä on lippu.
8. Jos ilmoitusta ei ole tehty kyseisessä määräajassa tai mitään ilmoitusta ei ole tehty, liikenteenharjoittajien ja tapauksen mukaan terminaalinpitäjien on pyrittävä kaikin kohtuullisin tavoin huolehtimaan avun antamisesta siten, että vammaisen henkilö tai liikuntarajoitteinen henkilö voi matkustaa.

15 artikla

Keskitetyt yhteyspisteet tietojen ja avun koordinoitua varten

1. Jäsenvaltiot voivat edellyttää mitä tahansa multimodaalista matkaa varten, että 2 kohdan 1 b alakohdassa tarkoitettujen terminaalien terminaalinpitäjät ja liikenteenharjoittajat tekevät yhteistyötä perustaakseen jäsenvaltion alueelle vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä varten keskitettyjä yhteyspisteitä 2 kohdan mukaisesti ja hoitaakseen niitä.

- 1 a. Tapauksissa, joissa jäsenvaltiot käyttävät tämän artiklan 1 kohdassa säädettyä mahdollisuutta, keskitettyjen yhteyspisteiden toimintaehdot vahvistetaan 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa oikeutta kuljetukseen koskevissa säännöissä, ja kyseisillä keskitetyillä yhteyspisteillä on velvollisuus
- a) ottaa vastaan avunantoa terminaaleissa koskevat pyynnot;
 - b) tiedottaa yksittäisistä avunantopyynnöistä terminaalin pitäjille ja liikenteenharjoittajille.
2. [...]
3. Tapauksissa, joissa jäsenvaltiot käyttävät 1 kohdassa säädettyä mahdollisuutta, ne voivat antaa terminaalinpitäjien ja liikenteenharjoittajien päättää, tarjoavatko ne fyysisiä, digitaalisia vai puhelinyhteyksiä, edellyttäen, että kyseiset yhteyspisteet ovat saavutettavissa ja matkustajat voivat tarvittaessa ottaa niihin yhteyttä.

16 artikla

Liikkumisvälineiden, apuvälineiden ja hyväksytyjen avustavien koirien korvaaminen

1. Jos terminaalinpitäjät, jotka avustavat vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä liikennepalvelusta liikennepalvelun jatkoyhteyteen yhtenäisen multimodaalilipun yhteydessä, aiheuttavat sinä aikana, jona terminaalinpitäjä on vastuussa kyseisistä avustettavista henkilöistä, kyseisten henkilöiden käyttämien liikkumisvälineiden, myös pyörätuolien, ja apuvälineiden katoamisen tai vahingoittumisen tai heidän käyttämiensä hyväksytyjen avustavien koirien katoamisen tai loukkaantumisen, ne ovat vastuussa kyseisestä katoamisesta, vahingoittumisesta tai loukkaantumisesta, ja niiden on suoritettava korvaus ilman aiheetonta viivytystä. Kyseisen korvauksen on sisällettävä
- a) kadonneen tai vahingoittuneen liikkumisvälineen tai apuvälineen korvaamisesta tai korjaamisesta aiheutuneet kustannukset;

- b) kadonneen tai loukkaantuneen hyväksytyn avustavan koiran osalta korvaamisesta tai vamman hoitamisesta aiheutuneet kustannukset;
- c) liikkumisvälineen, apuvälineen tai hyväksytyn avustavan koiran väliaikaisesta korvaamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos liikenteenharjoittaja tai terminaalinpitäjä ei tarjoa tällaista korvaamista 2 kohdan mukaisesti.

Asetuksen (EY) N:o 1107/2006 12 artiklaa, asetuksen (EU) N:o 1177/2010 15 artiklaa, asetuksen (EU) N:o 181/2011 17 artiklaa ja asetuksen (EU) 2021/782 25 artiklaa ei sovelleta.

- 1 a. Jos liikenteenharjoittajat, jotka avustavat vammaisia henkilöitä ja liikuntarajoitteisia henkilöitä liikennepalvelusta liikennepalvelun jatkoyhteyteen yhtenäisen multimodaalilipun yhteydessä, aiheuttavat sinä aikana, jona liikenteenharjoittaja on vastuussa kyseessä olevien henkilöiden avustamisesta, kyseisten henkilöiden käyttämien liikkumisvälineiden, myös pyörätuolien, ja apuvälineiden katoamisen tai vahingoittumisen tai heidän käyttämiensä hyväksytyjen avustavien koirien katoamisen tai loukkaantumisen, kyseisten liikenteenharjoittajien vastuu määritetään tällaiseen katoamiseen, vahingoittumiseen tai loukkaantumiseen yhtenäisen liikennepalvelun yhteydessä sovellettavien säännösten mukaisesti, joista säädetään matkustajien oikeuksia koskevassa alakohtaisessa unionin lainsäädännössä kyseisen kuljetusmuodon osalta tai tapauksen mukaan asetuksessa (EY) N:o 2027/97 ja asetuksessa (EY) N:o 392/2009. Tällaiseen tilanteeseen sovelletaan kyseisiä säännöksiä soveltuvin osin.
- 2. Kun sovelletaan 1 ja 1 a kohtaa, kyseisissä kohdissa tarkoitettujen liikenteenharjoittajien ja terminaalinpitäjien on toteutettava nopeasti kaikki kohtuulliset toimet korvataksaan välittömästi tarvittavat liikkumisvälineet tai apuvälineet väliaikaisesti. Vammaiset henkilöt tai liikuntarajoitteiset henkilöt saavat pitää kyseisen väliaikaisen korvaavan välineen tai laitteen siihen saakka, kun 1 kohdassa tarkoitettu tai tapauksen mukaan matkustajien oikeuksia koskevassa alakohtaisessa unionin lainsäädännössä ja asetuksissa (EY) N:o 2027/97 ja (EY) N:o 392/2009 säädetty korvaus on maksettu.

3. Edellä olevat 1 ja 1 a kohta eivät rajoita liikenteenharjoittajan tai terminaalinpitäjän oikeutta hakea sovellettavan lainsäädännön mukaisesti hyvitystä kolmansilta osapuolilta, jotka olivat osallisina tapahtumassa, joka johti kyseisten kohtien mukaiseen korvaukseen.

V LUKU

VALITUKSET

17 artikla

[...]

18 artikla

Liikenteenharjoittajille, välittäjille ja terminaalinpitäjille tehtyt valitukset

1. Kunkin yhtenäisiä multimodaalilippuja tai yhdistettyjä multimodaalilippuja tarjoavan liikenteenharjoittajan, kunkin yhdistettyjä multimodaalilippuja tarjoavan välittäjän ja kunkin 2 artiklan 1 b kohdassa tarkoitetun terminaalin terminaalinpitäjän on perustettava valitusten käsittelymenettely tämän asetuksen kattamia oikeuksia ja velvollisuuksia varten omilla vastuualueillaan. Niiden on huolehdittava siitä, että niiden yhteystiedot ja työkieli tai työkielet tunnetaan yleisesti matkustajien keskuudessa ja että ne ovat saavutettavassa muodossa.
2. Valitusten käsittelymenettelyyn liittyvien yksityiskohtaisten tietojen on oltava yleisön saatavilla, myös vammaisille henkilöille ja liikuntarajoitteisille henkilöille. Näiden tietojen on oltava saatavilla sen jäsenvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä, jossa liikenteenharjoittaja, välittäjä tai terminaalinpitäjä harjoittaa toimintaansa.
3. Kun matkustaja tekee valituksen käyttäen 1 kohdassa tarkoitettua menettelyä, valitus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa tapahtumasta, jota se koskee. Valituksen vastaanottajan on kuukauden kuluessa joko annettava perusteltu vastaus tai asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ilmoitettava matkustajalle, että tämä saa vastauksen viimeistään kolmen kuukauden kuluttua valituksen vastaanottamispäivästä.

VILUKU

TÄYTÄNTÖÖNPANO

19 artikla

[...]

20 artikla

Kansalliset täytäntöönpanoelimet

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi elin, joka vastaa tämän asetuksen täytäntöönpanosta. Jäsenvaltiot voivat nimetä tähän tarkoitukseen elimen, joka vastaa jo matkustajien oikeuksia koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanosta. Kunkin elimen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että matkustajien oikeuksia kunnioitetaan.
2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tämän artiklan mukaisesti nimetystä yhdestä tai useammasta elimestä sekä sen tai niiden vastuualueista. Komissio ja nimetyt elimet julkaisevat nämä tiedot verkkosivustoillaan.
3. Tämän artiklan mukaan nimetyn yhden tai useamman elimen on viimeistään 1 päivänä kesäkuuta ... [neljän vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] ja sen jälkeen joka toinen vuosi julkaistava verkkosivustollaan kahden edellisen kalenterivuoden toiminnastaan kertomus, joka sisältää erityisesti kuvauksen tätä asetusta koskevista täytäntöönpanotoimista sekä tilastotiedot valituksista ja sovelletuista seuraamuksista. Tätä varten ne voivat käyttää tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettua toimintakertomuksen mallia.
4. Komissio hyväksyy viimeistään ... [XX kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan toimintakertomuksen malli, jotta voidaan varmistaa tämän artiklan 3 kohdan yhdenmukainen täytäntöönpano ja jäsenvaltioiden toimittamien tilastotietojen yhdenmukaistaminen. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 26 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Valitusten käsittely kansallisissa täytäntöönpanoelimissä ja muissa elimissä

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä kansallinen täytäntöönpanoelin tai muu elin elimeksi, joka vastaa tämän artiklan mukaisesta valitusten käsittelystä.
2. Jos tämän artiklan 1 kohdan ja 20 artiklan 1 kohdan nojalla nimetään eri elimet, niiden on varmistettava, että ne vaihtavat tietoja, jotta kansallista täytäntöönpanoelintä autetaan suorittamaan valvonta- ja täytäntöönpanotehtäviään ja jotta 1 kohdan nojalla nimetty valituksia käsittelevä elin voi kerätä tiedot, jotka ovat tarpeen yksittäisten valitusten tutkimiseksi.
3. Kun matkustajat ovat ensin tehneet tuloksetta valituksen liikenteenharjoittajalle, välittäjälle tai terminaalinpitäjälle tämän asetuksen 18 artiklan mukaisesti, he voivat tehdä valituksen 1 kohdan nojalla nimetylle elimelle, sanotun kuitenkin rajoittamatta kuluttajien mahdollisuutta turvautua vaihtoehtoihin oikeussuojakeinoihin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU²⁷ nojalla.

Valitus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun matkustajalle on ilmoitettu liikenteenharjoittajan, välittäjän tai terminaalinpitäjän päätöksestä hylätä 18 artiklan nojalla tehty valitus kokonaan tai osittain.

Jos tällaista ilmoitusta ei saada 18 artiklan 3 kohdassa säädetyssä määräajassa, matkustajalla on oikeus tehdä tämän artiklan mukainen valitus kolmen kuukauden kuluessa kyseisten määräaikojen päättymisestä.

- 3 a. Tarvittaessa elimen, jolle matkustaja tekee valituksen tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti, on ilmoitettava valituksen tekijälle hänen oikeudestaan kääntyä vaihtoehtoisten riidanratkaisuelinten puoleen henkilökohtaisiin oikeussuojakeinoihin turvautumiseksi.

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/11/EU, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) (EUVL L 165, 18.6.2013, s. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).

Tämä velvoite voidaan täyttää ohjaamalla matkustaja komission direktiivin 2013/11/EU⁺ [20] artiklan mukaisesti ylläpitämään interaktiiviseen välineeseen [luettelo ilmoitetuista vaihtoehtoisista riidanratkaisuelimistä] tai tarvittaessa nimettyihin vaihtoehtoisen riidanratkaisun yhteyspisteisiin, jotka on ilmoitettu komissiolle mainitun direktiivin [24] artiklan mukaisesti.

- 3 b. Tämän artiklan 1 kohdan nojalla nimetyn elimen on ilmoitettava valituksen vastaanottamisesta kahden viikon kuluessa sen vastaanottamisesta. Sen on tehtävä valitusta koskeva päätös ja ilmoitettava päätöksestään asianomaiselle matkustajalle kolmen kuukauden kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Monimutkaisissa tapauksissa kyseinen elin voi pidentää tätä määräaika kuuteen kuukauteen valituksen vastaanottamisesta. Tällaisessa tapauksessa sen on ilmoitettava matkustajalle syyt tähän. Jos kyseinen elin on myös direktiivissä 2013/11/EU tarkoitettu vaihtoehtoinen riidanratkaisuelin, sovelletaan kyseisessä direktiivissä säädettyjä määräaikoja.
4. Liikenteenharjoittajaa tai välittäjää koskevat matkustajien valitukset käsittelee sen jäsenvaltion, johon kyseinen liikenteenharjoittaja tai välittäjä on sijoittautunut, 1 kohdan nojalla nimetty elin, sanotun kuitenkaan direktiivin 2013/11/EU soveltamista. Jos kyseinen liikenteenharjoittaja tai välittäjä on sijoittautunut unionin ulkopuolelle, valitukset käsittelee sen jäsenvaltion, johon multimodaalinen matka päättyy, tai kolmanteen maahan päättyvien matkojen osalta sen jäsenvaltion, josta matka alkaa, 1 kohdan nojalla nimetty elin.
5. [...]
6. [...]
7. Jos valitus koskee 2 artiklan 1 b kohdassa tarkoitettujen terminaalien terminaalinpitäjiä, valituksen käsittelee sen jäsenvaltion, jonka alueella terminaali sijaitsee, tämän artiklan 1 kohdan nojalla nimetty elin.

⁺ Direktiiviä 2013/11/EU muutetaan (ks. asiakirja 13925/24, toimielinten välinen asia 2023/0376(COD)). Viittaukset artikloihin tarkastetaan muutosdirektiivin hyväksymisen yhteydessä.

8. Matkustajaa ei saa estää tekemästä valitusta välittäjästä sillä perusteella, että hän on jo tehnyt valituksen liikenteenharjoittajasta, tai tekemästä valitusta liikenteenharjoittajasta sillä perusteella, että hän on jo tehnyt valituksen välittäjästä tämän artiklan nojalla.

21 a artikla

Kolmansien maiden välittäjien lailliset edustajat

1. Välittäjien, joilla ei ole toimipaikkaa unionissa mutta jotka tarjoavat palveluja unionissa, on nimettävä kirjallisesti oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö toimimaan laillisena edustajanaan jossakin niistä jäsenvaltioista, joissa ne tarjoavat palvelujaan. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065²⁸ soveltamisalaan kuuluvien välittäjien osalta kyseisen asetuksen nojalla nimetty laillinen edustaja voi myös toimia laillisena edustajana tämän asetuksen nojalla.
2. Kyseisten välittäjien on valtuutettava lailliset edustajansa olemaan välittäjän lisäksi tai sijasta 20 artiklan 1 kohdan ja 21 artiklan 1 kohdan nojalla nimettyjen elinten yhteystahona kaikissa asioissa, jotka ovat tarpeen tähän asetukseen liittyvien päätösten vastaanottamiseksi sekä päätösten noudattamiseksi ja niiden täytäntöönpanemiseksi. Välittäjien on annettava laillisille edustajilleen tarvittavat valtuudet ja riittävät resurssit tehokkaan ja oikea-aikaisen yhteistyön takaamiseksi kyseisten elinten kanssa ja tällaisten päätösten noudattamiseksi.
3. Nimettyä laillista edustajaa on voitava pitää vastuussa tämän asetuksen mukaisten velvoitteiden noudattamatta jättämisestä, sanotun kuitenkin rajoittamatta vastuuta ja oikeudellisia toimia, joihin voidaan ryhtyä välittäjää vastaan.

²⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös) (EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

4. Välittäjien on ilmoitettava laillisen edustajansa nimi, postiosoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero sen jäsenvaltion, jossa laillisen edustajan kotipaikka on tai johon se on sijoittautunut, 20 artiklan 1 kohdan ja 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimeämille elimille. Niiden on varmistettava, että nämä tiedot ovat julkisesti saatavilla, helposti käytettävissä ja paikkansapitäviä ja ne pidetään ajan tasalla.
5. Laillisen edustajan nimeäminen unionissa 1 kohdan nojalla ei ole sijoittautumista unioniin.

22 artikla

[...]

23 artikla

Tietojen jakaminen kansallisten täytäntöönpanoelinten kanssa

Kansalliset täytäntöönpanoelimet voivat pyytää liikenteenharjoittajia, välittäjiä ja terminaalinpitäjiä toimittamaan asiakirjoja ja tietoja, jotka ovat merkityksellisiä niiden tehtävien hoitamiseksi. Tällaiset asiakirjat ja tiedot on toimitettava kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, ellei toisin mainita.

24 artikla

[...]

VII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

25 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle näistä säännöksistä ja toimenpiteistä ja viipymättä kaikista niihin myöhemmin tehdyistä muutoksista.

26 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 182/2011²⁹ tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

27 artikla

Kertomus

Komissio antaa viimeistään ... [seitsemän vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja tuloksista.

Kertomus perustuu tämän asetuksen mukaisesti toimitettuihin tietoihin.

28 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan ... päivästä ...kuuta ... [kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulopäivästä].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

[...]

LIITE II

PALVELUJEN LAATUA KOSKEVAT VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

Tiedot sovellettavista turvallisuusmääräyksistä ja rajoituksista

Tiedot IV luvun mukaisista oikeuksista (avoimesti, saavutettavassa muodossa, syrjimättömästi, tehokkaasti ja oikeasuhteisesti):

- mukana matkustavia hyväksytyjä avustavia koiria koskevat vaatimukset (liikenteenharjoittajien tapauksessa)
 - edellytykset, joiden täytyessä vaaditaan mukana matkustavaa henkilöä
 - käytetyn liikennemuodon esteettömyys
 - terminaalien esteettömyys (terminaalinpitäjän tapauksessa)
 - yleiset ohjeet vähimmäissaapumisajasta pisteisiin terminaalissa ja yleiset ohjeet terminaalien välisistä vähimmäisvaihtoajoista
 - liikkumisvälineiden kuljetus
 - vaurioituneita välineitä koskeva valitus- ja korvausmenettely
 - henkilöstön kouluttaminen vammaisten matkustajien oikeuksista ja avustamismenettelyistä.
-